

Megnyílt a Pedagógiai Nyári Egyetem

Az egyetem Auditorium Maximumában tegnap, csütörtökön délelőtt rendezett ünnepséggel megkezdődött a szegedi Pedagógiai Nyári Egyetem tíznapos eseménysorozata. A megnyitót közel 400 résztvevőjét dr. Agoston György, a neveléstudományok doktora, tanszékvezető egyetemi tanár, a nyári egyetem igazgatója köszöntötte. Elmondta, hogy az iskolai értékelés problémái jelenleg a közoktatásügy legaktuálisabb gondoljai, megoldásra váró feladatai közé tartoznak.

Rónainé dr. Hanga Mária oktatásügyi miniszterhelyettes bevezető előadásában a megyei TIT szervezet és a JATE neveléstudományi tanszékének munkáját méltatta, melynek köszönhetően a Pedagógiai Nyári Egyetem, az ország elismert pedagógus továbbképzési fórumává vált. Népszerűségének magyarázata, hogy mindannyiszor a közoktatásügy társadalmi közérdeklődésre számotartó kérdéseit tűzte napirendre. A tanulók teljesítményének értékelése — mondotta — a gyakorló pedagógusok egyik legnagyobb felelőssége, egyúttal kötelesség, mellyel napról napra, óráról órára szembe találják magukat. Az utóbbi három évtizedben csökkent az osztályzatokban megnyilvánuló elfogultság, nagyrészt megszűnt a tanulóknak az értékelést megelőző szorongás. S miután az 1972-es közoktatás-politikai párthatározat felhívta a figyelmet értékelési rendszerünk hiányosságaira, a pedagógusok ma már a tanulók egész személyiségének értékelésére törekednek. Ennek ellenére még jónéhány feladat vár megoldásra. Mindenekelőtt annak a szemléletnek elmélyítése, miszerint az oktatás a nevelésnek alárendelt, s mérése is csak a nevelés hatékonyságának figyelembevételével lehetséges.

Bányainé dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese, Szeged helyéről és szerepéről beszélt az ország gazdasági és kulturális életében. A megnyitó ünnepségen ott volt dr. Németh Lajos, az MSZMP megyei bizottságának titkára, Deák Béla, a városi pártbizottság titkára, dr. Jeney Jenő, a TIT főtitkárhelyettese és Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese is.

L. ZS.

Az ember tragédiája a szabadtérin

Pesszimista vagy optimista?

5. A felújított Játékok Tragédia-előadásairól jóval szérelyebb anyagból válogathatunk. Többségük, a napi sajtóból, rövidebb lélegzetű recenzió: nincs összehasonlítható, alapos, a fejlődés vonalát fölmutató, tanulmányoszerű értékelés, az újkori szegedi szabadtéri története „most íródik”.

Két rendező 3—3 esztendő előadásain vitte színe Az ember tragédiáját: 1060—61—62-ben Major Tamás, 1965—66—69-ben Vámos László. A kritika Major 1960-as rendezését szinte egyértelműen az addigi legjobbnak, legkorszerűbbnek, a mű szelleméhez és a szabadtéri adottságaihoz leginkább simulónak méltatta. A Népszabadság 1960. augusztus 13-i számában nyilatkozik Major Tamás.

„Feleletet kívánunk adni arra a régóta feltett kérdésre, hogy e nagy mű pesszimista-e vagy optimista. A mi felfogásunk az, hogy nem nevezhető egyértelműen optimista alkotásnak.” Idoklásul a Bach-korszakot említi, bár úgy látja, a korszak feletti elkeseredés végeredményben nem teszi pesszimistává, Madách a bukásán túl is hirdeti, hogy az embernek hinnie kell egy mindig megújuló jobb világban, s ezt kell előkészítenie munkájával, tetteivel. A rendezésről elárulja, nemcsak a záróképben, másutt is új megoldásokat keres. Így például Adam minden kép végén a paradicsomi öltözetben megy át a következőbe, így tulajdonképpen végig ugyanaz az ember jelenik meg, újabb és újabb alakban. Csak egyszer tartanak szünetet (itt Major általában veszi észre kitűnően a szétdaraboló, figyelem-türelem lankasztó szünetek veszélyét!), a legidokoltabb helyen, a második prágai kép után, amikor ott Adam már nem cselekvője, csak szemlélője az eseményeknek. Itt jelent meg.” Főleg a tömegek hőmpolygó mozgását méltatja, a londoni színben már... akkor a nép sem komponált önálló rendezői

lesz kiskorú”. Várkonyi Zoltán, a Budapesti Filmstúdió akkori művészeti vezetője is Szegedre utazott, hogy filmes gyakorlatával segítsen a különféle vetítési és világitási módszereknél, a tömegek mozgásában. A vetítésekhez Varga Mátyás készített diaprojektívákat s az új kísérőzenében, Dávid Gyula kompozíciójában száztágú kórus működött közre. Egyébként Major Tamás 1960-as Tragédiájáról (a beharangozás dacára) nem írt kritikát a Népszabadság. Írt ellenben Mátrai-Betegh Béla — a zornaliztikában ritkaságnak számító bő terjedelemmel — a Magyar Nemzet két részben közölte augusztus 17—18-án. Sőt, augusztus 20-án, ugyanitt, Asztalos Sándor Szegedi tanulságok című szezonösszefoglalója is visszavetért a Tragédiára.

A rendezést Mátrai-Betegh Béla olyan építészeti alkotásnak nevezi, amely tökéletesebb arányú a másik építészeti alkotásnál, a valóságos domnál. Az előadás a mű folytatása, kiegészítése, az eddigiek közül a legméltyóbb, legszárnyalóbb. Majornak sikerült a színpad nyelvére lefordítani Madách filozófiáját is, íráját is, neki először látványt tenni a gondolatot és vizont. Először sikerült az adam álomlátást szerkezeti leg is álomlátással tenni, Lucifert pedig konstrukcionálisan a madáchi történelem-szemlélet mozgatójává. „A rendezői ötletek olyan szoros egységben fonják a Tragédiát, amilyen egységesen az magyar színpadon még nem léleje az eseményeknek. Itt jelent meg.” Főleg a tömegek hőmpolygó mozgását méltatja, a londoni színben már... akkor a nép sem komponált önálló rendezői

SZEGEDI

ÜNNEPI
HETEK

A XIII. Pedagógiai Nyári Egyetem előadásai a

JATE Auditorium Maximumában, délelőtt 9 órától.

Az Európai Carieskutató Társaság kongresszusának előadásai a Biológiai Kutatóközpontban.

Kass János grafikusművész kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, július 25-ig.

Hegyí Flórián népi fafaragó kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, július 25-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai.

Három napig Szegeden

Nemzetközi kongresszus a fogszuvasodásról

A fogszuvasodás civilizációs betegség. Európa országában, de a tengerentúli, gazdaságilag fejlett államokban is a legelterjedtebb kör, szinte mindenki szenved tőle. Hatásosan védekezni ellene csak a tudomány vívmányainak nemzetközi elterjesztésével, felhasználásával, összefogott, koordinált kutatásokkal lehet.

A fogszuvasodás kutatóinak, orvosainak munkáját hangolja össze az 1953-ban alapított nemzetközi szervezet, az Európai Carieskutató

Társaság (angol nyelvű nevének rövidítése: ORCA), amelynek idei, 23. kongresszusát Szegeden rendezti a Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetsége, illetve a Szegedi Orvostudományi Egyetem fogászati és szájszészeti klinikája. A kongresszus ünnepélyes megnyitóját tegnap, csütörtökön délelőtt tartották meg a Biológiai Kutatóközpontban. A háromnapos tudományos tanácskozáson részt vesznek a társaság tagországainak képviselői, húsz európai ország kutatói, valamint 86 ország az Egyesült Államokból, egy Japánból. A kongresszus közel 300 résztvevője 72 tudományos előadást hallgat meg a fogszuvasodással kapcsolatos különböző kutatási témákról. Több előadás foglalkozik a fogakon képződő lepedék (plaque) biokémiai vizsgálatával, a szuvasodást előidéző tulajdonságaival; a caries örökölhetőségének kérdéseivel; a cukorfogyasztás szerepével; a zománcvizsgálatokkal; a fogszuvasodás megelőzésének módjaival. A magyar résztvevők három előadást tartanak, köztük dr. Tóth Károly egyetemi tanár, aki a szegedi klinikán folytatott kutatások közül a martin-kemencéknél dolgozó munkások vízfogyasztását, illetve az ennek hatását vizsgáló tudományos munkát ismerteti.

A megnyitó ünnepségen a rendezők, vendéglátók nevében dr. Tóth Károly egyetemi tanár, az ORCA ez évi társelnöke üdvözölte a kongresszus résztvevőit, majd dr. Zoltán Imre egyetemi tanár, a MOTESZ elnöke, Papp Gyula, a városi tanács elnöke, valamint dr. Petri Gábor egyetemi tanár, a SZOTE rektora köszöntötte a vendégeket. A tudományos ülészakot Y. Ericsson egyetemi tanár (stockholmi Karolinska Intézet), az ORCA elnöke nyitotta meg. A carieskutatókban elért eredményekért a társaság évente ítéli oda a Rollex-díjat, amelyet az idei kongresszus megnyitóján angol kutató, G. Ingram professzor vehetett át.

A kongresszust megelőzte a társaság vezetőségének ülése, amelyet szerdán tartottak a Tisza szálló tükörtérképben.

Tegnap megkezdődtek a kongresszus előadásai. A tudományos programot a vendégeknek szervezett Szeged környéki kirándulások egészítették ki, és természetesen megismerkednek a város nevezetességeivel is.

Nikolényi István

S. E.

Pályázatok — új gyártmányok

Fiatalkorú műszaki és közgazdász szakemberek vehettek részt azon a pályázaton, amelyet a Gépipari Tudományos Egyesület szegedi szervezete és a KISZ megyei bizottsága februárban hirdetett meg. A pályázat kapcsolódott az MSZMP KB tavaly novemberi határozatának igényeihez, hiszen résztvevőit olyan pályamunkák elkészítésére szólították fel, amelyekkel segítséget adhatnak a vállalati, illetve szövetkezeti termékszerkezet korszerűsítéséhez. Meghirdetői célul tűzték ki, hogy a fiatalok nagyobb mértékben kapcsolódjanak be a munkahelyükön megvalósuló, a termékszerkezet megváltoztatását célzó munkákba.

A megyéből beérkezett 12 pályamunkát, amelyeket vá-

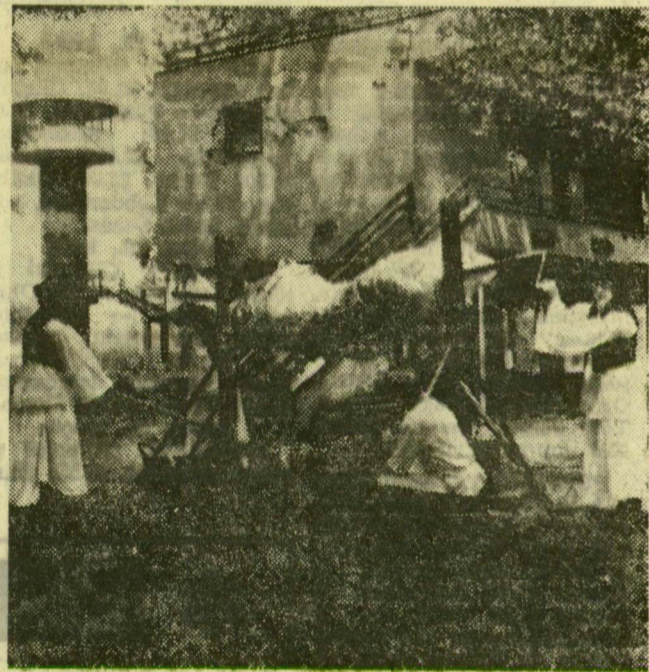
latali kollektívák készítettek, most bírálták el a pályázatot meghirdető szervek. Tegnap, csütörtökön az MTESZ székházban hirdették eredményt: Perjesi József, a megyei pártbizottság munkatársa, Tóth Zsuzsanna, a megyei KISZ-bizottság titkára, valamint Tombác József, a GTE szegedi szervezetének titkára adta át a díjakat. A kéziszerszámgári kollektíva, Tóth Piroska, Tóth Imréné, Busa Vilmos és Nátyi Csaba kapta a 3 ezer forintos első díjat. Második díjas lett a KSZV kollektívájának dolgozója, a harmadik díjat pedig az Alföldi Porcelángyár pályázói kapták. A legjobb pályamunkák visszakérülnek a vállalatokhoz, ahol lehet, hasznosítják eredményeiket.

Világirodalmi kisenciklopédia

Kétszázötvennégy szakember készítette, a világ csaknem száz népének irodalmát öleli fel, s megközelítőleg 3200 íróról nyújt tájékoztatást a Gondolat Kiadónál az idén megjelenő Világirodalmi kisenciklopédia. A könyv első része magukról az írókról ad röviddebb-hosszabb tájékoztatást, a második az egyes nemzeti irodalmak fejlődésének fő vonásait mutatja be. Szerkesztői — Köpeczi Béla és Pók Lajos — figyelték az el-

múlt 30 esztendő könyvkiadásának és olvasásának magyarországi tapasztalatait. A kiadvány elsősorban a Magyarországon hozzáférhető művek íróiról nyújt tájékoztatást, s előnyben részesítik a XIX. és XX. század világirodalmát a régebbi korokkal szemben. Ilyen jellegű kiadványnak nem lehet feladata a műelemzés, ám — amennyire a terjedelem engedte — éltek az esztétikai minősítés lehetőségeivel is. (MTI)

Végy egy ökröt!...

Acs S. Sándor felvétele

„Végy egy kisebbfajta, mondjuk 560 kilós, 18 hónapos ökröt. Vásárhelyen vágasd le, fejtesd le a bőret, mondd a mészárosnak: lába, feje nem kell. Aztán 36 órán át érleld a jobb létre szenderrültet plusz egy-két fokozat. Rendelj hűtőkocsit, hozd a meghótt jószágot a szegedi vágóhid pácolójába. Nagyonbacska injekcióstűvel nyomj a húsbba 80 liter páclét, amelyet saját kezűleg és titkos recepted szerint készítettél. S ha e műveletsorral 5 nap alatt végeztél, már szinte biztos, hogy 350 vendégnek egyenként fél kilónyi húsadagot találhatsz. Majd, mert hosszú idő telik még el addig.

Venedd kell egy 90 méter hosszú alufóliát, abba göngyölöd majd ökröcskédet. Aztán át kell szűrnod a több mázsányi hústömeget egy vastag karóval, amely majd forog az embernél is magasabb tartóvillákon. Alatta el kell égni 400 kiló faszén-

nek, lassan, lángok nélkül. Ha a fóliába burkolt hús már megpuhult — éjfélre táld —, jöhét a piritás, négyóránkénti forgatással. A kezdestől számított harminchatodik órában belebújhat a gulyásruhába, mert közeledik a találás ideje. Segédeidet, Bőröcskét Józsefet és Török Mihályt a Szeged étteremből, Juhász Imrét a Tisza Gyönyegéből, ugyancsak tiszteld meg egy-egy diszruhával. Aztán, ha e rövidke, alig egyhetes készülődésnek végére jutottál, jó étvágyat kívánhat a fogáskongresszusra érkezett vendégeknek. Ha izlik nekik a sült ökrök, kocincs velük bikavérrel. Ha beletörök a foguk: a fogorvos kéznél van.”

Magna Andrásnak, az Öreg Körössy halászcápa szakácsának és az ökrösítés mestereinek receptjét türelmetlen és kezdő háziasszonyoknak nem ajánlja:

P. K.